

Valtuustoaloite ulkomaisten elintarvikkeiden kulutuksen puolittamisesta vuoteen 2025

PALVLTK 25.02.2020 § 27
141/02.09.00.00/2020

KHALL 04.11.2019 § 212

Keskustan valtuustoryhmä on tehnyt 8.10.2019 valtuustoaloitteen puolittaa ulkomailta tuotavien raaka-aineiden kulutuksen vuoteen 2025 mennessä Lapinlahden kunnassa.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että 15 suurinta rahtilaivaa tuottavat enemmän rikki- ja typpioksidipäästöjä sekä nokea kuin kaikki maailman autot yhteensä. Ilmansaasteet, ilmastonmuutos ja sen seuraukset ovat merkittävimpiä uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Liikennesektori on ylivoimaisesti suurin yksittäinen hiilidioksidipäästöjen tuottaja niin suomessa kuin globaalilla tasolla. Esimerkiksi EU-28 maissa liikenteen päästöt tuottavat 27% kaikesta CO2 päästöistä ja päästöt ovat tavoitteista huolimatta kasvussa kaikilla liikenteen sektoreilla. Sektorin sisällä maantieliikenteen osuus on edelleen suurin, kasvavin on puolestaan lentoliikenteen osuus. (EEA, 2018) Muita merkittäviä päästölähteitä ovat mm. rahtilaivaliikenne, joka tuottaa paitsi CO2 päästöjä, mutta myös muita ilmansaasteita kuten rikki ja typpioksidipäästöjä. Myös rahtilaivaliikenteen osuus on ennusteiden mukaan kasvava, eikä kuljetusmuotoa juurikaan ole tarkasteltu ilmastonmuutoskeskustelussa (Trimmer & Godar, 2019).

Aloitteessa todetaan myös, että näitä suurimpia liikenteen päästölähteitä voidaan hillitä tehokkaimmin vähentämällä ulkomailta tuotavien tuotteiden määrää ja vastaavasti suosimalla mahdollisimman lähellä tuotettuja tuotteita, jolloin kuljetusmatkat jäävät lyhyiksi. Helpommin tämä ilmastovastuun kantaminen onnistuu, kun kuntamme edistää voimallisesti ja konkreettisesti hankintojen kautta liikenteeseen liittyvien päästöjen vähentämistä. Ulkomaisista tuotteista ei tarvitse luopua kokonaan, mutta niiden merkittävä vähentäminen on mahdollista. Kotimaisia raaka-aineita suosimalla päästövaikutukset pienenevät, ja samalla vaikuttamme kotimaiseen työllisyyteen, eettisiin tuotantotapoihin, ympäristön monimuotoisuuteen ja terveellisuuteen. Suomessa tuotantoeläintenhyvinvointi ja hyvä terveystilanne mahdollistaa antibioottien vähäisen käytön. Näin mikrobilääkeresistenssitilanne on kansainvälisessä vertailussa poikkeuksellisen hyvä. (LUKE). Kotimaisessa ruoantuotannossa esimerkiksi torjunta-ainejäämät ovat merkittävästi tuontiruokaa pienemmällä tasolla Eurooppalaiseenkin verrattuna ja niiden peltokäyttö on Euroopan pienimpiä. Lannoitteiden raskasmetallipitoisuuden on Euroopan tiukimmin säädeltyä. Erityisesti kannattaa välttää kaukomaisten tuotteita kuten riisiä ja soijaa, sillä niiden tuotannossa käytetään paljon torjunta-aineita, jotka ovat meillä kiellettyjä vaarallisten ympäristövaikutusten tai esimerkiksi syöpärisikin vuoksi. Soija ja riisi ovat myös yleisimpiä geenimuunneltuja kasveja.

Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Lapinlahden kunta ottaa tavoitteeksi puolittaa ulkomailta tuotavien raaka-aineiden kulutuksen vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteen tukemiseksi valmistellaan kattava suunnitelma ja ohjeistus.

Valtuustoaloite on kokouksen oheismateriaalina.

Valmistelija: hallintojohtaja Ulla Nikulainen, 040 4883 211,
ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Kunnanjohtajan ehdotus

Kunnanhallitus merkitsee aloitteen tietoonsa saaduksi ja toteaa, että osana Ilmasto-hanketta (KH 23.9.2019 § 174) tulee huomioida elintarvikkeiden kuljetuksiin liittyvä hiilijalanjälki ja lähettää suunnitelman valmistelun ja

ohjeistuksen laadinnan palvelulautakunnalle käsiteltäväksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Valmistelija

Sosiaali- ja terveysosaston osastopäällikkö Aino Huovinen, 040 488 3401, aino.huovinen@lapinlahti.fi

Keskustan valtuustoryhmän tekemän valtuustoaloitteen 'puolittaa ulkomailta tuotavien raaka-aineiden kulutuksen vuoteen 2025 mennessä Lapinlahden kunnassa' jälkeen Lapinlahden kunnan ruokahuollossa on selvitetty eri elintarvikeryhmien osalta ulkomaisuus / kotimaisuus / lähituotteet.

Marjat tulevat pääosin Sukavalta Sinikasvis Oy:ltä. Ulkomaisina ovat olleet karhunvatukka, boysenmarja ja vadelma. Ulkomaiset marjat on tarjottu kuumennettuna. Vadelma on hankittavissa Sinikasvikselta, mutta vuosikustannus on n 6000€ korkeampi.

Kasvikset ovat pääosin kotimaisia. Paprika ja kesäkurpitsa osin ulkomaista, mutta käyttö vähäistä.

Hedelmät ja hedelmäsäilykkeet ovat pääosin ulkomaisia. Mikäli hedelmien käyttöä rajoitetaan tai poistetaan, sillä on vaikutusta myös ravitsemissuosittelusten täyttymiseen, ei voida suoraan korvata marjoilla. Mehut ja mehukeitot ovat ulkomaisia, koska kotimaista ei ole saatavana makeuttamattomana. Hedelmiä ja hedelmäsoseita hankitaan n 11 000€ vuodessa.

Juurekset tulevat pääosin Suomäen Perunalta, Sukevalta ja kypsennetyt juurekset muualta kotimaasta.

Leipätuotteet tulevat Kiurun Leipomolta, paitsi erityisruokavaliot tuotteet.

Lihat ja lihatuotteet ovat kaikki kotimaisia. Jos lihat hankittaisiin lähituotteina hankintakustannus nousisi n 43 000€ vuodessa.

Maitotuotteet ovat kotimaisia, Valiolta ja Kesproilta. Erityisruokavalioiden soija / riisipohjaiset maidot ovat ulkomaisia.

Nykyisin lähituotteita hankitaan n 313 000 eurolla, muita kotimaisia n 360 000 eurolla ja ulkomaisia n 15 000 eurolla.

Ulkomaisista tuotteista vadelma on korvattavissa kotimaisella. Osa kasviksista ja lähes kaikki hedelmät on hankittava ulkomailta, samoin erityisruokavalioiden tuotteita.

Esittelijä

Sosiaali- ja terveysosaston osastopäällikkö

Päätösehdotus

Palvelulautakunta toteaa, että Lapinlahden kunnan ruokapalveluissa käytetään kotimaisia elintarvikkeita aina kun mahdollista. Vadelman osalta siirrytään kotimaisiin marjoihin. Ulkomaisten marjojen hankinnasta luovutaan. Palvelulautakunta esittää kunnanhallitukselle, mikäli tuotteissa siirrytään mahdollisimman paljon lähituotteisiin, tulisi ruokapalvelun talousarvion "korvamerkata" erillinen tili/rahamäärä lähituotteille, tätä kautta saadaan myös tarkka osuus %:na lähituotteiden käytölle. Lähituotteisiin siirtyminen kasvattaa talousarviota elintarvikkeiden osalta ja vaikuttaa myös asiakkaan ateriahintaan.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.